

[Henning Philipsen.]

ting, som både fysisk og vel også kulturelt vedrører disse forhold. Men jeg synes nok, at såvel oplægget som i hvert fald en stor del af debatten har bevæget sig i et skær af romantik, som der efter min opfattelse ligesom ikke er baggrund for, så meget mere som landsbysamfundet, sådan som vi måske opfatter det på baggrund af barndomsoplevelser og andre ting, jo ikke er et entydigt begreb i den forstand, at det simpelt hen er et spørgsmål om stokroser og blå vinduer.

Må jeg erindre om, at der har været adskillige netop af disse landsbysamfund, som aldeles ikke havde et skær af nogen som helst form for romantik over sig. Jeg tænker på de landsbysamfund, man kendte nede på de sydlige dele af øerne, som aldeles ikke havde noget skær af romantik over sig, men det diametralt modsatte. Det var det, man kaldte et fæstersamfund, et særdeles hårdt samfund for de mennesker, der skulle leve i det. Til gengæld må man vel også nok medgive, at mentaliteten har været en anden andre steder i dette land.

Men all right, når vi skal beskæftige os med andre ting, som såvel fysisk som kulturelt vedrører disse forhold, ja, så må man i denne sammenhæng efter min opfattelse også komme til at tale om naturfredning. Der er tale om landsplanlægning, og der er tale om egnsudvikling, og der er i høj grad tale om måden, hvorpå vi overhovedet vil formulere og måske iværksætte en industripolitik under hensyn til disse øvrige aspekter af måden, hvorpå vi ønsker at indrette vort samfund.

Hvordan får vi så disse forskellige aktiviteter til at gå op i en højere enhed under hensyntagen til et eventuelt ønske om at bevare landsbysamfundet eller i hvert fald dets miljø? Kan vi tilgodese den øvrige udvikling, som jeg lige har nævnt, uden at tømme landsbysamfundet for de servicefaciliteter, som den øvrige del af befolkningen anser for at være selvfølgeligheder, i og med at man ønsker at leve i et dynamisk industrisamfund som basis for en yderligere velstand?

Jeg vil i den forbindelse gerne pege på, at byplanloven jo giver mulighed for bevarelse i hvert fald af det ydre landsbymiljø, men det er bare ikke nok. Det efter min opfattelse afgørende for, at et sådant landsby-

samfund kommer til at fungere for nutidens mennesker, er graden af den afhængighed, som landsbysamfundet af i dag er i i forhold til det øvrige samfund, og det betyder efter min mening, at en første forudsætning er en tilstrækkelig forsyning med kollektive trafikmidler og hermed en hurtig og en nem forbindelse til de større bykoncentrationer, hvor der er de beskæftigelsesmuligheder, som landsbysamfundet set under den synsvinkel ikke nødvendigvis behøver at have og i hvert fald i de færreste tilfælde har.

I den forbindelse vil det nok være værd at kigge på, hvad det koster, hvad prisen er for borgerne, når de skal benytte disse kollektive trafikmidler i de forskellige områder. Hvad er prisen her for den enkelte borger f. eks. i forhold til, hvad man skal give i Vestjylland, hvad man skal give her, og hvad man skal give på Sydsjælland? Jeg synes, det er særdeles vigtigt.

Endelig er det vel også et spørgsmål i den forbindelse, om man ikke har været alt for emsig rundt omkring i landet med at nedlægge disse forskellige sidelinjer, man har haft til baner, både privatbaner og statsbaner. Jeg har den opfattelse, at hvis man havde anvendt de samme kalkuler for de københavnske S-baner, som man har anvendt for nedlæggelse af sidebaner, er der stor sandsynlighed for, at der i dag ikke havde været et S-banenet herovre i København. Jeg synes nok, det er ting, som taler for sig selv.

Man ser ofte, at mennesker af både romantiske og andre grunde flytter på landet eller til en mindre by, måske en landsby. Man flytter måske ind i et parcelhus, eller man flytter ind i en mindre tidligere landejendom, som det ikke længere er rentabelt at drive landbrug i, og i mange tilfælde oplever man det, at når familien har boet her et stykke tid, ja, så kan mor ikke længere holde ud at gå derude alene, det er hun ikke vant til, med det resultat, at hun søger arbejde i den nærmeste by, hvor der er mulighed for at få det. Betingelsen herfor er igen — her er man i den samme situation — hendes mobilitet, og så er det igen et spørgsmål om transportmuligheder.

Man oplever ligeledes i adskillige tilfælde, at unge familier flytter ind i de såkaldte planetbyer, og senest på det tidspunkt, hvor børnene bliver skolesøgende, vokser kravene